2. İslam Kültür ve Medeniyetinin Doğuşu ve Gelişimi

Bir inanç sistemi olarak İslamiyet, İslam kültür ve medeniyetinin kaynağıdır. Bu medeniyet, Hz. Âdem'e vahyin gelişiyle başlar. Hz. Âdem'le ilgili kıssaya göre Allah (cc); dürtülerine ve bencil isteklerine göre değil, Allah'ın (cc) emir ve yasaklarına göre aklını kullanması için Hz. Âdem'e uyarılarda bulunmuştur. İlk insan Allah'ın (cc) hitabı ile terbiye olmuş ve iman nuru ile aydınlanmıştır. Bu nedenle insanlık tarihi, ilkellikten medeniyete doğru bir ilerleme göstermemiş. Önce medeniyetin kaynağından sapma sonra yeniden medeniyete dönme şeklinde biçimlenmiştir. Vahyin kaynağına dönmeleri için insanlığa peygamberler gönderilmesiyle medeniyet süreklilik kazanmıştır. İslam medeniyeti, bu peygamberler halkasının sonuncusu olan Hz. Muhammed'le (sav) birlikte olgunlaşmış ve kemale ulaşmıştır.

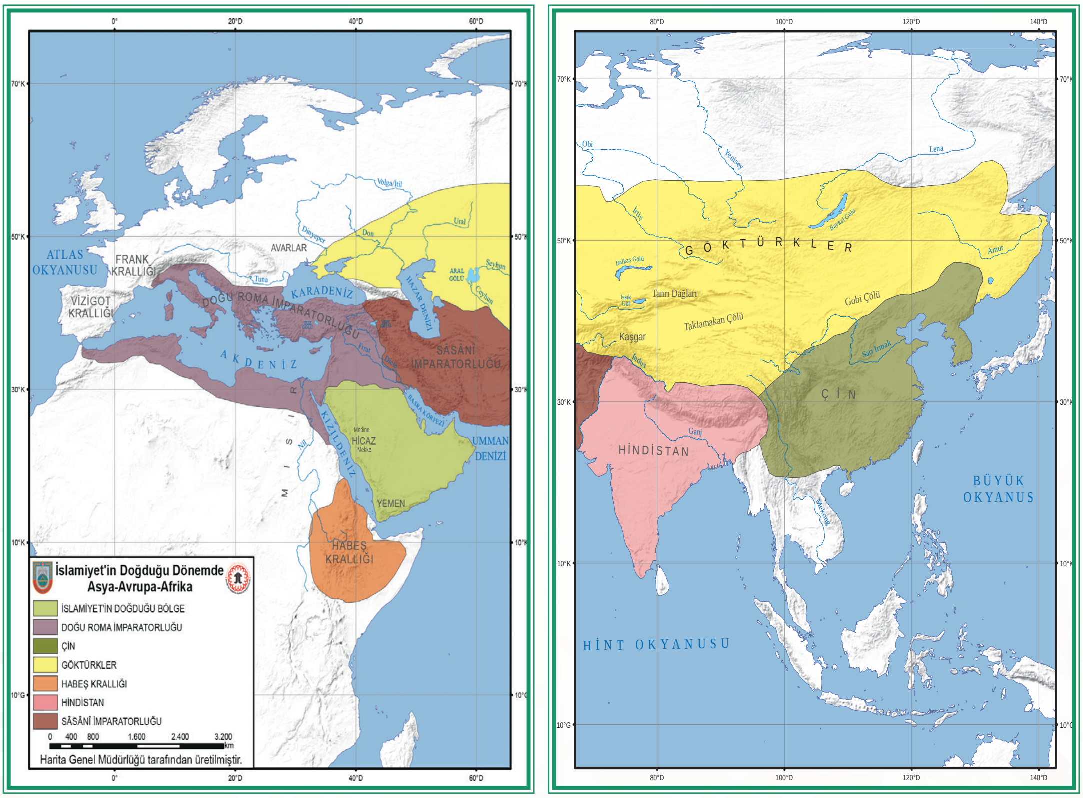

Görsel 1.4: İslam'ın doğduğu sırada Arap Yarımadası ve çevresindeki devletler

Müslümanlar tebliğ, fetih ve ticaret yoluyla diğer kültür ve medeniyetler ile sürekli ilişki içinde oldular. Farklı toplumların tecrübelerinden ve medeni birikimlerinden tevhit ilkesine zıt düşmemesi koşuluyla yararlandılar. Onların inançlarını, düşünme biçimlerini, kavramlarını, kurumlarını, ekonomik sistemlerini, siyasi düzenlerini, ilmî miraslarını yakından tanıdılar. Müslümanların ön yargısız, iletişim ve etkileşime açık bu yaklaşımları, İslam medeniyetinin gelişimini kolaylaştırdı. Müslümanların kuşatıcı tasavvur ve tutumu ise İslam kültür ve medeniyetinin başka toplumlarda karşılık bulmasını ve kısa zamanda yayılmasını sağladı.